KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 11. marts 2008

om Tysklands statsstøtteordning i form af fritagelse for afgifter på mineralolieprodukter til væksthuse

(meddelt under nummer K(2008) 860)

(Kun den tyske udgave er autentisk)

(2008/715/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 88, stk. 2,

efter at have opfordret interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger i overensstemmelse med denne artikel, og under henvisning til disse bemærkninger [1], og

ud fra følgende betragtninger:

I. SAGSFORLØB

(1) Ved brev af 19. april 2005, der indgik 20. april 2005, gav Tyskland meddelelse om en afgiftsfritagelse for væksthuse for 2005 og 2006. Denne foranstaltning indeholder en suspensionsklausul, der gør gennemførelsen af foranstaltningen afhængig af, at Kommissionen godkender den. Statsstøttesagen blev registreret under nr. N 189/05.

(2) Denne foranstaltning er en forlængelse af en ikke anmeldt ordning (2001-2002), der allerede var blevet forlænget (2003-2004), og som heller ikke var anmeldt. De to uanmeldte foranstaltninger blev registreret under nr. NN 36/05.

(3) Ved brev af 20. oktober 2005 indledte Kommissionen den formelle undersøgelsesprocedure i henhold til EF-traktatens artikel 88, stk. 2 [2]. Tyskland fremsatte sine bemærkninger ved brev af 22. november 2005. Kommissionen modtog flere bemærkninger fra interesserede parter. Tyskland kommenterede disse bemærkninger ved brev af 14. juni 2006 og sendte yderligere oplysninger ved brev af 12. december 2007.

II. BESKRIVELSE

(4) Ved lov om ændring af mineralolieafgiftsloven indførte Tyskland den 16. august 2001 en toårig afgiftslempelse for brændstoffer (brændselsolie, naturgas og LPG) til anvendelse i væksthuse og i lukkede dyrkningsrum. Støtten blev ydet i form af en afgiftsgodtgørelse.

(5) Ved den tyske lov om fortsættelse af miljøafgiftsreformen af 23. december 2002 blev den godtgørelse, der oprindeligt var blevet ydet for brændstoffer anvendt i perioden 1. januar 2001 til 31. december 2002, forlænget indtil 31. december 2004.

(6) Tyskland agter ved direktivgennemførelseslov af 9. december 2004 at bevare denne afgiftsgodtgørelse indtil udgangen af 2006 og har anmeldt forlængelsesforanstaltningen som statsstøtte N 189/05.

(7) Tabellerne i bilag I giver en oversigt over afgiftsgodtgørelserne og deres finansielle virkninger for væksthusgartneri i forhold til den øvrige landbrugssektor.

(8) Kommissionen har indledt den formelle undersøgelsesprocedure af følgende årsager:

(9) Foranstaltningen betragtes som statsstøtte. Tyskland gjorde gældende, at undtagelsen i Rådets direktiver om beskatning af energiprodukter (direktiv 92/81/EØF, som fra 2003 blev afløst af direktiv 2003/96/EF) finder anvendelse på denne sag. Ifølge disse direktiver kunne medlemsstaterne yde afgiftsgodtgørelser for mineralolieprodukter, der anvendes i gartnerisektoren.

[1] EUT C 67 af 18.3.2006, s. 23.
[2] Se fodnote 1.

(10) Kommissionen betvivlede dette synspunkt. Ifølge de nævnte direktiver, især direktiv 2003/96/EF, skal de afgiftsforanstaltninger, som medlemsstaterne kan vedtage, være forenelige med EF-retten, og undtagelsesbestemmelser skal gælde, uden at konkurrencereglerne tilsidesættes. Foranstaltningerne må ikke være til hinder for, at det indre marked kan fungere, og ikke resultere i konkurrenceforvridning.

(11) Desuden virkede støtten åbenlyst konkurrenceforvridende, da en lavere afgift på energiprodukter i en meget energiintensiv branche som væksthusgartneri havde direkte indflydelse på produktionsomkostningerne og dermed på konkurrenceevnen.

(12) Det blev fremhævet, at godtgørelsen blev ydet selektivt, fordi der inden for samme sektor blev skelnet mellem frilands- og væksthusgartneri.

(13) Kommissionen påpegede, at medlemsstaterne havde mulighed for at give afgiftsgodtgørelser, men at det skulle ske i overensstemmelse med konkurrencereglerne. På det stadium syntes statsstøtteordningen ikke at indeholde nogen bestemmelser om, at medlemsstaterne kan yde statsstøtte af denne art.

(14) Kommissionen var på det stadium af den opfattelse, at denne foranstaltning måtte betragtes som driftsstøtte, der er uforenelig med fællesmarkedet.

III. **TYSKLANDS BEMÆRKNINGER**

(15) Tyskland fremsatte både bemærkninger til sagen og til proceduren.

(16) Ifølge Tyskland var afgiftslempelsen ikke selektiv, fordi anvendelsen af brændstoffer til opvarmning ifølge sagens natur kun kommer på tale i lukkede rum.

(17) Skulle der være tale om selektivitet og dermed altså om støtte, ville støtten kunne retfærdiggøres i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c). Støtten kunne især retfærdiggøres i henhold til artikel 8, stk. 2, litra f), i direktiv 92/81/EØF og sidenhen i henhold til artikel 15, stk. 3, i direktiv 2003/96/EF. Ifølge Tyskland drejede det sig om at »gennemføre den bemyndigelse, som medlemsstaterne havde fået [i henhold til disse direktiver]«. Det var selvmodsigende, hvis Kommissionen, der trods alt havde foreslået disse direktiver, foreholdt Tyskland, at foranstaltningen udgjorde en fare for fællesmarkedet. I øvrigt havde de pågældende direktivers konkurrenceretlige aspekter ikke forrang.

(18) Ifølge Tysklands opfattelse skulle punkt 52 i EF-rammebestemmelserne for statsstøtte til miljøbeskyttelse ([3]) finde anvendelse, fordi en eksisterende afgift var blevet væsentligt forhøjet. Mineralolieafgiftsloven og den energiafgiftslov, der har afløst den, skulle betragtes som en miljøafgift. De deri fastsatte energiafgifter, var fra den 1. april 1999 blevet væsentligt forhøjet ved miljøafgiftsreformen, hvilket fremgår af vedlagte oversigt (bilag I).

(19) Formålet med bestemmelserne var ved hjælp af energibeskatning at øge efterspørgslen efter energibesparende og ressourceskånende produkter og skabe incitament til udvikling af miljøvenlige metoder og teknologier. Energibeskatningsbestemmelserne havde dermed betragtelig indflydelse på miljøbeskyttelsen.

(20) Tyskland henviser i den forbindelse til en undersøgelse af energieffektiviteten ved væksthusdyrkning foretaget af Zentrum für Betriebswirtschaft im Gartenbau eV ved Institut für biologische Produktionsbetriebe på Leibnitz-universitetet i Hannover.

([3]) EFT C 37 af 3.2.2001, s. 3.

(21) Den højere energibeskatning belastede i særdeleshed virksomheder, der opvarmede væksthuse eller lukkede dyrkningsrum til planteproduktion på grund af deres energiintensive drift. Dette gav anledning til, at der blev indført en afgiftsnedsættelse for midlertidigt at aflaste disse virksomheder. Også efter den 31. december 2002, hvor afgiftslempelsen oprindeligt skulle være udløbet, var der behov for denne foranstaltning. Lempelsen blev derfor forlænget med to år indtil den 31. december 2004 ved lov om fortsættelse af miljøafgiftsreformen. For også i 2005 og 2006 at tage hensyn til den særligt vanskelige konkurrencesituation, som landbrugs- og skovbrugsvirksomheder, der opvarmede væksthuse eller lukkede dyrkningsrum til planteproduktion, befandt sig i, blev det fastsat, at afgiftslempelsen også skulle gælde i den periode.

(22) Ifølge Tysklands opfattelse er kravene i punkt 52 i EF-rammebestemmelserne opfyldt. Derfor kunne bestemmelserne i punkt 51, stk. 1, litra b), i EF-rammebestemmelserne bruges som begrundelse for afgiftslempelsen i perioden 2001-2006.

(23) Hvis afgiftslempelsen berørte en EU-afgift, som var blevet harmoniseret i henhold til direktiv 92/81/EØF eller direktiv 2003/96/EF, var nedsættelsen dermed forenelig med fællesmarkedet, i hvert fald såfremt den ikke var lavere end den gældende EU-minimumsafgift. Afgiftslempelsen var også forenelig med fællesmarkedet, hvis der ikke var involveret nogen EU-afgift, i hvert fald hvis lempelsen var på over 20 % af den indenlandske afgift.

(24) Tyskland erklærede endvidere, at spørgsmålet om at indføre en afgiftsnedsættelse for landbrugs- og skovbrugsvirksomheder, der opvarmede væksthuse eller lukkede dyrkningsrum til planteproduktion, var blevet drøftet allerede ved udarbejdelsen af lovforslaget om indførelse af miljøafgiftsreformen, fordi disse virksomheder blev ramt særligt hårdt af en højere beskatning på grund af deres energiintensive drift. Da den parlamentariske behandling af denne lovgivning foregik under stort tidspres, og loven oprindeligt skulle være trådt i kraft allerede den 1. januar 1999, blev det besluttet at inkludere landbrug og skovbrug i nedsættelsesmekanismen for produktionsvirksomheder. Den pågældende afgiftslempelse blev indført i henhold til en særskilt ændring af mineralolieafgiftsloven, som var trådt i kraft den 1. januar 2001, mens den første forlængelse af lempelsen for perioden 2003-2004 skete i henhold til lov om fortsættelse af miljøafgiftsreformen.

(25) Tyskland hævdede i kraft af tidligere kontakter til Kommissionen at have fået det indtryk, at den pågældende afgiftslempelse var lovlig. Tyskland henviste især til nogle mundtlige udtalelser fra Kommissionen under et møde i Arbejdsgruppen vedrørende landbrugets Konkurrencevilkår den 26. og 27. oktober 1999. I hvert fald blev Kommissionen underrettet om sagens omstændigheder senest ved Tysklands meddelelse af 29. august 2001, således at den allerede dengang havde kunnet vurdere, om afgiftslempelsen var forenelig med fællesmarkedet. Tyskland påberåbte sig udtrykkeligt artikel 10, stk. 1, og artikel 14, stk. 1, andet punktum, i forordning (EF) nr. 659/1999 [4]. Hvis støtten eventuelt blev krævet tilbagebetalt, ville det hverken være i overensstemmelse med princippet om berettiget forventning og retssikkerhedsprincippet eller med principperne for korrekt forvaltning. Bemærkningerne fra interesserede parter viste ifølge Tysklands opfattelse, at deres forventninger havde været berettigede.

IV. **BEMÆRKNINGER FRA INTERESSEREDE PARTER**

(26) De interesserede parter fremførte i det væsentlige argumenter, som Tyskland allerede havde fremført. Foranstaltningerne var netop ikke selektive, fordi de stod åbne for alle landbrugs- og skovbrugsvirksomheder, som arbejdede med væksthuse og lukkede dyrkningsrum. Derudover blev det argumenteret, at EU-samhandelen ikke blev forstyrret. Væksthusarealerne var blevet drastisk reduceret i de pågældende år, og importen til Tyskland af konkurrerende produkter var steget. I forvejen vejede den tyske produktion ikke stort sammenlignet med EU-samhandelen med grøntsager. Desuden konkurrerede afgrøderne

[4] EFT L 83 af 27.3.1999, s. 1.

på friland og under glas ikke direkte og kunne for det meste ikke erstatte hinanden. Skulle der være tale om støtte, ville den kunne retfærdiggøres i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), da formålet med den var at fremme udviklingen af gartneribrug. Den gjorde det muligt for erhvervet at tilpasse sig de stigende energipriser og mindskede den »konkurrenceforvridning«, som de tydeligt lavere bruttopriser på energi i de øvrige medlemsstater fremkaldte på bekostning af produktionsvirksomhederne i Tyskland. At den tyske støtte skulle have medført »konkurrenceforvridning«, kunne der ikke være tale om. Tværtimod blev en eksisterende »konkurrenceforvridning« på bekostning af den tyske væksthusproduktion (delvis) udlignet. På grund af tidsfristen gav disse foranstaltninger den pågældende sektor et stærkt incitament til at tilpasse sig de stigende energipriser ved at gennemføre energibesparelses- og rationaliseringsforanstaltninger og foretage investeringer med henblik herpå. Som følge heraf måtte de pågældende foranstaltninger være tilladt, fordi det ellers ville være stik imod hensigterne med direktiv 92/81/EØF og 2003/96/EF eller også være ensbetydende med en alt for kraftig indskrænkning. Til støtte for dette argument blev det under henvisning til Domstolens RSV-dom ([5]) fremført, at beskyttelsen af modtagernes berettigede forventning var til hinder for eventuelt at kræve støtten tilbagebetalt, fordi Kommissionen allerede den 29. august 2001 havde kendskab til støtten, men først bad om yderligere oplysninger som led i en undersøgelsesprocedure den 20. april 2005. I øvrigt var der risiko for, at et større antal virksomheder ville blive insolvente, hvis støtten blev krævet tilbagebetalt.

V. **VURDERING AF FORANSTALTNINGEN**

(27) Ifølge artikel 43 i forordning (EF) nr. 2200/96 af 28. oktober 1996 om den fælles markedsordning for frugt og grøntsager ([6]) finder EF-traktatens artikel 87, 88 og 89 anvendelse på produktionen og afsætningen af de produkter, der er omhandlet i forordningen. Dermed er produktionen og afsætningen af frugt og grøntsager omfattet af EF-bestemmelserne om ydelse af statsstøtte.

(28) Ifølge EF-traktatens artikel 87, stk. 1, er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med fællesmarkedet i det omfang, den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.

([5]) Sag 223/85, Rijn-Schelde-Verolme (RSV) Maschinefabriken en Scheepswerven NV mod Kommissionen, Sml. 1987, s. 4617.

([6]) EFT L 297 af 21.11.1996, s. 1.

(29) Domstolen har afgjort, at det i forbindelse med spørgsmålet om, hvorvidt en statslig foranstaltning skal anses for at være støtte efter EF-traktatens artikel 87, skal fastlægges, hvorvidt den virksomhed, foranstaltningen er rettet til, opnår en økonomisk fordel, som den ikke ville have opnået under sædvanlige markedsbetingelser ([7]), eller hvorvidt virksomheden derved har kunnet undgå omkostninger, der normalt skulle have været afholdt af virksomhedens egen kapital ([8]).

(30) Foranstaltningen, der har form af afgiftsgodtgørelser, giver modtagervirksomhederne økonomiske fordele i form af en lavere beskatning. Det sparer dem for omkostninger, som de under normale omstændigheder skulle have afholdt af egne midler. Støtten ydes af offentlige midler til bestemte virksomheder, nemlig landbrugs- og skovbrugsvirksomheder, der driver væksthuse og lukkede dyrkningsrum.

(31) Støtten ydes ikke til alle virksomheder og er dermed selektiv. Følgelig er der tale om statsstøtte som omhandlet i EF-traktatens artikel 87, stk. 1.

(32) Afgiftsgodtgørelsen kan fordreje konkurrencevilkårene ([9]) og påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne ([10]).

(33) Tyskland er en betydelig producent af væksthusprodukter. Dets handel med disse produkter er også betydelig, hvilket fremgår af følgende statistik.

([7]) Sag C-39/94, SFEI m.fl., Sml.1996 I, s. 3547, præmis 60.

([8]) Sag C-301/87, Frankrig mod Kommissionen, Sml. 1990 I, s. 307, præmis 41.

([9]) Når en finansiel støtte, som ydes af en stat, styrker en virksomheds position i forhold til andre virksomheder, som den konkurrerer med i samhandelen inden for Fællesskabet, må det ifølge EF-domstolens retspraksis antages, at denne samhandel påvirkes af støtten (sag C-730/79, Sml. 1980, s. 2671, præmis 11 og 12).

([10]) Jf. følgende statistiske oplysniner (Kilde: Eurostat).

	2001	2002	2003	2004	2005
Grøntsager					
Import					
Værdi (1 000 EUR)	6 705 483	6 936 685	7 049 757	6 845 103	6 979 459
Mængde (t)	5 346 123	5 365 972	5 599 183	5 621 769	5 464 528
Eksport					
Værdi (1 000 EUR)	867 832	985 187	1 030 880	1 045 543	1 122 869
Mængde (t)	2 227 612	2 243 611	2 133 544	2 164 328	2 345 796
Blomster					
Import					
Værdi (1 000 EUR)	3 413 206	3 614 349	3 673 148	3 691 913	3 723 794
Mængde (t)	1 285 460	1 442 078	1 547 266	1 573 104	1 671 568
Eksport					
Værdi (1 000 EUR)	405 250	482 993	546 938	526 374	573 022
Mængde (t)	235 333	326 613	286 080	283 426	355 969

(34) De tyske væksthusprodukter konkurrerer med andre medlemsstaters væksthusprodukter. Det har Tyskland og de interesserede parter ikke blot bestridt, men det er også blevet forklaret, at væksthusbedrifterne netop blev fritaget for afgiften for at forbedre deres konkurrencestilling over for de nederlandske konkurrenter, som ifølge de samme oplysninger havde bedre produktionsbetingelser på grund af lavere bruttopriser på energi. Der er altså tale om direkte konkurrence. Dermed er en af de interesserede parters påstand om, at væksthusprodukter ikke konkurrerer direkte med frilandsprodukter, uden betydning, fordi der er direkte konkurrence mellem tyske væksthusprodukter og andre medlemsstaters, herunder Nederlandenes, væksthusprodukter.

(35) Derfor kan fritagelse for afgifter, der normalt skal betales, fordreje konkurrencen. Det forhold, at energipriserne er lavere i de andre medlemsstater, er uden betydning ([11]). Også selv om det skulle passe, at udgangspunktet ikke var det samme med hensyn til denne produktionsfaktor, ændrer det ikke ved det faktum, at den afgiftsgodtgørelse, som Tyskland har givet, kan fordreje konkurrencen.

(36) Støtten kan også påvirke handelen mellem medlemsstaterne. Dette viser de ikke ubetydelige handelsstrømme, som fremgår af det foregående. Også selv om det skulle passe, at væksthusarealerne som hævdet er blevet drastisk reduceret, og importen til Tyskland er steget, er det ikke bevis for, at handelen ikke er blevet forstyrret. Det kan ikke udelukkes, at dyrkningsarealerne ikke ville være blevet reduceret endnu kraftigere, og/eller at importen til Tyskland ikke ville være steget endnu mere, hvis foranstaltningen ikke var blevet indført. Da der foregår handel med væksthusprodukter mellem Tyskland og de øvrige medlemsstater, har spørgsmålet om, hvor betydelige de tyske produktionsmængder må anses at være, ikke noget at sige.

(37) Forbuddet mod at yde statsstøtte i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 1, gælder dog ikke uden undtagelser. Kommissionen har undersøgt, om en af undtagelserne eller dispensationerne fra det grundlæggende forbud mod støtte i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 1, kan gøres gældende.

(38) Undtagelserne i EF-traktatens artikel 87, stk. 2, der vedrører støtte af social karakter til enkelte forbrugere, støtte, hvis formål er at råde bod på skader, der er forårsaget af naturkatastrofer eller andre usædvanlige begivenheder, og støtteforanstaltninger for økonomien i visse af Forbundsrepublikken Tysklands områder, kommer i det foreliggende tilfælde ikke i betragtning, uafhængigt af, hvem den foreliggende ordning gælder for.

([11]) Sag 173/73, Italien mod Kommissionen, Sml. 1974, s. 709, præmis 36-40.

(39) Ifølge Kommissionen finder undtagelserne i EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra a), der vedrører udvikling i bestemte områder, ikke anvendelse på den foreliggende ordning, fordi foranstaltningerne ikke kan betragtes som støtte til fremme af den økonomiske udvikling i områder, hvor levestandarden er usædvanlig lav, eller hvor der hersker en alvorlig underbeskæftigelse.

(40) Hvad angår undtagelsen i EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra b), skal blot anføres, at det i forbindelse med den foreliggende afgiftsordning ikke drejer sig om et vigtigt projekt af fælleseuropæisk interesse og heller ikke om afhjælpning af en alvorlig forstyrrelse i Forbundsrepublikken Tysklands økonomi. Desuden drejer det sig ikke om at støtte kulturen og bevare kulturarven i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra d).

(41) Kommissionen gør i den sammenhæng opmærksom på, at hverken Tyskland eller de interesserede parter har påberåbt sig de nævnte undtagelser under undersøgelsesproceduren.

(42) Den eneste undtagelse, der vil kunne tages i betragtning, er undtagelsen i artikel 87, stk. 3, litra c), i henhold til hvilken støtte kan anses for forenelig med fællesmarkedet, hvis den fremmer udviklingen af visse erhvervsgrene eller økonomiske regioner, når den ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse.

(43) EF-rammebestemmelserne for statsstøtte i landbrugssektoren ([12]) (i det følgende benævnt EF-rammebestemmelserne for landbrug) finder anvendelse på de foreliggende foranstaltninger ([13]).

(44) Hverken EF-rammebestemmelserne for landbrug eller andre ordninger på landbrugsområdet indeholder dog udtrykkeligt undtagelser fra det principielle forbud mod støtte i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 1, for ovennævnte foranstaltninger. Især fastslår Kommissionen, at EF-rammebestemmelsernes punkt 4, der omhandler investeringsstøtte, ikke finder anvendelse i det foreliggende tilfælde. Afgiftsgodtgørelsen er ikke betinget af, at der foretages investeringer.

([12]) EUT C 28 af 1.2.2000, s. 2. Berigtiget i EFT C 232 af 12.8.2000, s. 17.

([13]) Kommissionens meddelelse om fastlæggelse af reglerne for vurdering af ulovlig statsstøtte (EFT C 119 af 22.5.2002, s. 22).

(45) Tyskland og nogle interesserede parter mener, at støtten kan retfærdiggøres i henhold til artikel 8, stk. 2, litra f), i direktiv 92/81/EØF og i henhold til artikel 15, stk. 3, i det efterfølgende direktiv 2003/96/EF, og at punkt 3.4 i EF-rammebestemmelserne for landbrug tillader dette.

(46) Ifølge betragtning 15 og 24 i direktiv 2003/96/EF skal foranstaltninger, i forbindelse med hvilke der indføres forskellige afgiftssatser, være i overensstemmelse med reglerne for det indre marked og konkurrencereglerne, for at det ikke skal medføre konkurrenceforvridning. At konkurrencereglerne skal anvendes, bekræftes desuden i artikel 26 i direktiv 2003/96/EF, hvori medlemsstaterne gøres opmærksom på, at foranstaltninger, der er truffet i henhold til direktivet, herunder afgiftsgodtgørelser, skal anmeldes i henhold til EF-traktatens artikel 88, stk. 3, hvis de kan udgøre statsstøtte. I førstnævnte artikel står det udtrykkeligt, at oplysninger afgivet til Kommissionen i henhold til dette direktiv ikke fritager medlemsstaterne for deres anmeldelsespligt i henhold til EF-traktatens artikel 88, stk. 3.

(47) Det samme gælder for direktiv 92/81/EØF, hvor det i betragtningerne (nærmere betegnet betragtning 6) præciseres, at medlemsstaterne har mulighed for at anvende visse fritagelser, hvor noget sådant ikke giver anledning til konkurrencefordrejning. Ifølge artikel 8, stk. 2, kan medlemsstaterne, »uden at det berører andre EF-bestemmelser«, anvende hel eller delvis afgiftsfritagelse eller afgiftslempelse. Kommissionen gør i den sammenhæng opmærksom på, at dens kompetence i statsstøttespørgsmål følger direkte af EF-traktaten. Eventuelle EF-bestemmelser kan ikke indskrænke Kommissionens kompetence på dette område.

(48) Når Tyskland mener, at det drejer sig om at »gennemføre den bemyndigelse, som medlemsstaterne havde fået [i henhold til disse direktiver]«, må Kommissionen svare, at dette netop kun er muligt i henhold til ovennævnte betingelser. Tyskland gør endvidere gældende, at det var selvmodsigende, hvis Kommissionen, der trods alt havde foreslået disse direktiver, foreholdt Tyskland, at foranstaltningen udgjorde en fare for fællesmarkedet. For det første har Tyskland ikke anført, at det faktisk ikke var muligt at anvende de nævnte direktiver ifølge Kommissionens fortolkning. Kommissionen udelukker naturligvis ikke, at der kan være tilfælde, der opstår på grundlag af direktiverne, men som samtidig opfylder konkurrencereglerne. Kommissionen gør opmærksom på, at direktiverne kun tillader og ikke foreskriver afgiftslempelser på det nuværende stadium for tilnærmelse af skattelovgivningerne.

(49) Tyskland bestrider, at de pågældende direktivers konkurrenceretlige aspekter har forrang. I forbindelse med dette argument bør det fastholdes, at det følger af ovennævnte betragtninger, at støtte som den foreliggende afgiftsgodtgørelse under alle omstændigheder — også selv om de konkurrenceretlige aspekter ikke har forrang — skal undersøges i henhold til konkurrencereglerne i EF-traktaten. Deraf følger endvidere, at spørgsmål om forrang er uden betydning ([14]).

(50) De pågældende direktiver indskrænker heller ikke på nogen måde det spillerum, som Kommissionen har i henhold til EF-traktaten, når det gælder vurdering og skøn af anvendelsen af undtagelserne i EF-traktatens artikel 87, stk. 3.

(51) Punkt 3.5 i ovennævnte EF-rammebestemmelser afspejler principperne i statsstøttepolitikken og den fælles landbrugspolitik. Ifølge dette punkt anses ensidige statsstøtteforanstaltninger, som blot har til formål at forbedre producenternes økonomiske situation, men som på ingen måde bidrager til sektorens udvikling, og navnlig støtte, som udelukkende ydes på grundlag af pris, mængde, produktionsenhed eller produktionsmiddelenhed, for at være driftsstøtte, som er uforenelig med fællesmarkedet.

(52) Som allerede nævnt er den foreliggende støtte ikke betinget af investeringer, der ville kunne modernisere sektoren (som eksempler kan nævnes bedre varmeisolering eller også investeringer for at forbedre energiudbyttet). Tværtimod er der risiko for, at nødvendige tilpasninger (som de nævnte) bliver forsinket af sådanne subventioner. Sektoren forbliver dermed afhængig af støtten. Der sker ikke nogen udvikling, eller også forsinkes den. Stik imod, hvad enkelte interesserede parter hævder, er der ikke blot ikke noget incitament til at foretage de nødvendige investeringer, men det eksisterende incitament i form af højere energipriser bliver oven i købet svækket på grund af subventionerne. Den foreliggende støtte må altså betragtes som driftsstøtte i den nævnte mening.

(53) De nye EF-rammebestemmelser for statsstøtte til landbrug og skovbrug for 2007-2013 ([15]) trådte først i kraft den 1. januar 2007. Punkt 172 anvendes med tilbagevirkende kraft på ulovlige afgiftslempelser, der er givet i henhold til direktiv 2003/96/EF. Det samme gælder for ulovlige afgiftslempelser, der er er givet i henhold til direktiv 92/81/EØF. Dette gælder dog kun, hvis betingelserne i disse direktiver er opfyldt og der ikke har fundet nogen differentiering sted inden for landbruget. Da den pågældende foranstaltning dog kun gælder for visse landbrugsvirksomheder, kan Kommissionen ikke anvende punkt 172 som grundlag for at betragte de foreliggende afgiftsgodtgørelser som forenelige med fællesmarkedet.

(54) Tyskland agter at anvende EF-rammebestemmelserne for statsstøtte til miljøbeskyttelse til at begrunde støttens forenelighed. Kommissionen har også set på anvendelsen af punkt 23 og 51 ff i EF-rammebestemmelserne for statsstøtte til miljøbeskyttelse (i det følgende benævnt EF-miljørammebestemmelserne), i henhold til hvilke driftsstøtte er tilladt under visse omstændigheder. I punkt 5.6.2 i EF-rammebestemmelserne fra 2000 for landbrug henvises der til EF-miljørammebestemmelserne.

(55) Ifølge punkt 23 i EF-miljørammebestemmelserne kan det undertiden accepteres, at visse kategorier af virksomheder indrømmes energiafgiftsfritagelser eller -lempelser til fordel for miljøbeskyttelsen, for ikke at stille dem vanskeligt i konkurrencemæssig henseende, hvis sådanne undtagelser er nødvendige for at sikre vedtagelse eller fastholdelse af afgifter, der gælder samtlige produkter.

(56) Kommissionen gør opmærksom på, at afgiftsforanstaltningerne ifølge punkt 50 i EF-miljørammebestemmelserne principielt skal yde et væsentligt bidrag til miljøbeskyttelsen. Det skal sikres, at undtagelserne eller fritagelserne ikke er af en sådan art, at de skader opfyldelsen af de generelle mål.

(57) På grundlag af senere fremlagte dokumenter (undersøgelsen) har Tyskland dokumenteret, at energiforbruget er faldet støt på grund af forhøjelsen af energiafgifterne, og at energieffektiviteten er steget både inden for grøntsags- og prydplanteproduktionen.

(58) Derfor antager Kommissionen, at de pågældende virksomheder havde erkendt, at det var nødvendigt at foretage forbedringer for at beskytte miljøet.

(59) I EF-miljørammebestemmelserne skelnes der mellem nye afgifter (punkt 51.1) og eksisterende afgifter (punkt 51.2 og 52).

(60) Mineralolieafgiftsloven var i kraft, da den blev ændret den 16. august 2001 ved lov om ændring af mineralolieafgiftsloven, i henhold til hvilken afgiftsgodtgørelserne blev bevilget. Afgiften må derfor anses for at have »eksisteret« efter punkt 51.2 og 52 i EF-miljørammebestemmelserne på det tidspunkt, hvor ændringsloven blev fremlagt.

([14]) Sag T-184/97, BP Chemicals mod Kommissionen, Sml. 2000 II, s. 3145, præmis 59 ff.

([15]) EUT C 319 af 27.12.2006, s. 1.

(61) Ifølge punkt 51.2 kan bestemmelserne under punkt 51.1 finde anvendelse på eksisterende afgifter, hvis følgende to betingelser begge er opfyldt: a) Den pågældende afgift skal have en mærkbar positiv virkning på miljøbeskyttelsen, og b) undtagelserne til fordel for modtagervirksomhederne skal være fastlagt ved vedtagelsen af afgiften, eller skal være blevet nødvendige på grund af en betydelig ændring af de økonomiske vilkår, som stiller virksomhederne i en særlig vanskelig situation i konkurrencemæssig henseende. I sidstnævnte tilfælde kan afgiftsbeløbet ikke nedsættes mere end, hvad der svarer til den omkostningsforhøjelse, som er forårsaget af de ændrede økonomiske vilkår. Når denne omkostningsforhøjelse forsvinder, skal afgiftslempelsen ligeledes ophøre.

(62) De betingelser, der er nævnt i litra a) og b), skal begge være opfyldt, for at punkt 51.1 i EF-miljørammebestemmelserne kan anvendes. Hvad angår den første betingelse i litra b), hvorefter undtagelserne skal være fastlagt ved vedtagelsen af afgiften, fastslår Kommissionen, at alle afgiftslempelser først blev givet efter vedtagelsen af afgiftsloven og ikke ved vedtagelsen af loven. Derfor er den første betingelse ikke opfyldt. Ifølge den anden betingelse kræves der dels bevis for, at der er sket en betydelig ændring af de økonomiske vilkår for de pågældende virksomheder, dels bevis for, at afgiftsbeløbet ikke nedsættes mere end, hvad der svarer til den omkostningsforhøjelse, som er forårsaget af de ændrede økonomiske vilkår. Tyskland har ikke fremlagt nogen beviser, der giver Kommissionen mulighed for at drage den konklusion, at disse betingelser er opfyldt. Derfor er den anden betingelse i litra b) heller ikke opfyldt. Følgelig kan punkt 51.2 ikke anvendes.

(63) Kommissionen har undersøgt, om punkt 52 kan anvendes. Ifølge punkt 52 finder de betingelser, der er anført under punkt 51.1 for nye afgifter tilsvarende anvendelse, når en eksisterende afgift forhøjes meget, og medlemsstaten mener, at undtagelser er nødvendige for visse virksomheder. Derfor skal det undersøges, om afgifterne er blevet meget forhøjet, og om betingelserne i punkt 51.1 i EF-miljørammebestemmelserne er opfyldt.

(64) De eksisterende afgifter blev alle forhøjet med mindst 20 % (jf. bilag I). Kommissionen betragter denne forhøjelse som stor efter punkt 52 i EF-miljørammebestemmelserne. Kommissionen noterer sig, at undtagelserne ifølge Tysklands oplysninger er nødvendige for de pågældende væksthusvirksomheders fortsatte eksistens.

(65) Dog kan punkt 52 kun anvendes på afgiftsgodtgørelser, der ikke overstiger forhøjelsen af den oprindelige afgift, dvs. på den nye del af den eksisterende afgift. Punkt 52 omhandler de bestemmelser, som gælder for nye afgifter. Deraf følger, at forhøjelsen af afgiften vurderes analogt på samme måde, som når der indføres en ny afgift. Denne analogi kan kun anvendes på den nye del, dvs. på den forhøjede del af afgiften. Kun denne fremgangsmåde sikrer, at de supplerende kriterier, der skal anvendes ved vurderingen af eksisterende afgifter, ikke tilsidesættes ved vurderingen af en afgiftsforhøjelse. På dette grundlag har Kommissionen fastslået følgende:

(66) For brændselsolie blev den oprindelige afgift på 40,90 EUR/1 000 l forhøjet til 61,35 EUR/1 000 l. Kommissionen mener derfor, at afgiftslempelser, der overstiger det oprindelige afgiftsniveau (nemlig 40,90 EUR/1 000 l), ikke kan retfærdiggøres i henhold til EF-miljørammebestemmelserne og derfor er uforenelige med fællesmarkedet.

(67) For naturgas blev den oprindelige afgift på 1,87 EUR/MWh forhøjet til 3,476 EUR/MWh (fra 1. april 1999) og til 5,50 EUR/MWh (fra 2003). Kommissionen mener derfor, at afgiftslempelser, der overstiger det oprindelige afgiftsniveau (nemlig 1,87 EUR/MWh), ikke kan retfærdiggøres i henhold til EF-miljørammebestemmelserne og derfor er uforenelige med fællesmarkedet.

(68) For LPG blev den oprindelige afgift på 25,56 EUR/1 000 kg forhøjet til 38,34 EUR/1 000 kg (fra 1. april 1999) og til 60,60 EUR/1 000 kg (fra 2003). Kommissionen mener derfor, at afgiftslempelser, der overstiger det oprindelige afgiftsniveau (nemlig 25,56 EUR/1 000 kg), ikke kan retfærdiggøres i henhold til EF-miljørammebestemmelserne og derfor er uforenelige med fællesmarkedet.

(69) Hvad angår den del af støtten, der ikke oversteg afgiftsforhøjelsen i 1999, har Kommissionen ligeledes vurderet, om betingelserne i punkt 51.1, litra b), (der ifølge punkt 52 finder tilsvarende anvendelse) er opfyldt.

(70) Ifølge punkt 51.1, litra b), kan beslutninger om fritagelse med en varighed på ti år uden degressivitet være berettigede i to tilfælde, og der nævnes to yderligere betingelser, som skal være opfyldt: a) Når lempelsen vedrører en EF-afgift, skal det af virksomhederne faktisk betalte beløb efter fradrag stadig være højere end EF-minimumsbeløbet, så niveauet tilskynder virksomhederne til at arbejde for en forbedring af miljøbeskyttelsen, og b) når lempelsen vedrører en national afgift, og der ikke findes en EF-afgift på området, skal modtagervirksomhederne ikke desto mindre betale en *betydelig* del af den nationale afgift. Alternativt skal der ifølge EF-miljørammebestemmelserne anvendes andre foranstaltninger (fx frivillige aftaler). Dette er imidlertid ikke tilfældet her.

(71) For de tre produkter, nemlig brændselsolie, naturgas og LPG, lå den oprindelige afgift før afgiftsforhøjelsen i 1999 over EF-minimumsbeløbet:

For brændselsolie var EF-minimumsbeløbet på 18,00 EUR/1 000 l [16] for 2001-2003 og 21,00 EUR/1 000 l [17] for 2004-2006. Det lå dermed under det oprindelige afgiftsniveau på 40,90 EUR/1 000 l.

For naturgas lå EF-minimumsbeløbet på 0,54 EUR/MWh for 2004-2006. Det lå dermed under det oprindelige afgiftsniveau på 1,87 EUR/MWh.

For LPG lå EF-minimumsbeløbet på 0,00 EUR/1 000 kg. Det lå dermed under det oprindelige afgiftsniveau på 25,56 EUR/1 000 kg.

(72) For de varmeoverføringsmidler, der *ikke* var pålagt en EF-minimumsafgift i 2001-2003, skulle modtagervirksomhederne ifølge punkt 51.1, litra b), andet led, i EF-miljørammebestemmelserne fra 2001 betale en betydelig del af den nationale afgift. Grunden hertil er, at de skal have et incitament til at forbedre deres miljøadfærd. Ifølge Kommissionens praksis er det blevet klart, at generelt 20 % eller den EF-minimumsafgift, der gælder for energianvendelser, der falder inden for de respektive direktivers anvendelsesområde, kan anses for en betydelig del.

(73) Selv om man tager hensyn til den højeste gældende afgiftssats for det pågældende tidsrum, nemlig 5,50 EUR/MWh i 2003, ligger 20 %-grænsen på 1,10 EUR/MWh og dermed under det oprindelige afgiftsniveau på 1,87 EUR/MWh.

(74) Derfor når Kommissionen frem til den konklusion, at betingelserne i punkt 51.1, litra b), er opfyldt, for så vidt afgiftslempelserne ikke overstiger de oprindelige afgiftsniveauer før forhøjelsen i 1999.

(75) Hvad angår brændselsolie, betragter Kommissionen den del af afgiftslempelsen, der overstiger det oprindelige afgiftsniveau (nemlig 40,90 EUR/1 000 l) som uforenelig med fællesmarkedet, og den del af afgiftslempelsen, der ikke overstiger det oprindelige afgiftsniveau (lempelsen fra 61,35 EUR/1 000 l til 40,90 EUR/1 000 l) som forenelig med fællesmarkedet.

(76) Hvad angår naturgas, betragter Kommissionen den del af afgiftslempelsen, der overstiger det oprindelige afgiftsniveau (nemlig 1,87 EUR/MWh) som uforenelig med fællesmarkedet, og den del af afgiftslempelsen, der ikke overstiger det oprindelige afgiftsniveau (lempelsen fra 3,476 EUR/MWh i 2001 og 2002 og fra 5,50 EUR/MWh i 2003-2006 til 1,87 EUR/MWh) som forenelig med fællesmarkedet.

(77) Hvad angår LPG, betragter Kommissionen den del af afgiftslempelsen, der overstiger det oprindelige afgiftsniveau (nemlig 25,56 EUR/1 000 kg) som uforenelig med fællesmarkedet, og den del af afgiftslempelsen, der ikke overstiger det oprindelige afgiftsniveau (lempelsen fra 38,34 EUR/1 000 kg i 2001 og 2002 og fra 60,60 EUR/1 000 kg i 2003-2006) som forenelig med fællesmarkedet.

[16] Minimumsafgiftssatsen ifølge artikel 5, stk. 3, i Rådets direktiv 92/82/EØF af 19. oktober 1992 om indbyrdes tilnærmelse af punktafgiftssatserne for mineralolier.

[17] Minimumsafgiftssatsen ifølge artikel 4, stk. 1, sammenholdt med tabel C i bilag I til Rådets direktiv 2003/96/EF af 27. oktober 2003 om omstrukturering af EF-bestemmelserne for beskatning af energiprodukter og elektricitet.

(78) Kommissionen fastslår, at støtten i 2001-2004 blev ydet i strid med EF-traktatens artikel 93, stk. 2, (nu artikel 88, stk. 2), uden at den blev anmeldt rettidigt til Kommissionen, og uden at Tyskland afventede Kommissionens beslutning.

(79) Tyskland anfører, at Kommissionen allerede havde kendskab til støtten den 29. august 2001, men at Kommissionen først indledte undersøgelsesproceduren i henhold til EF-traktatens artikel 88, stk. 2, den 22. oktober 2005. Den foreliggende beslutning hævdes at være blevet truffet for sent og skulle ifølge artikel 10, stk. 1, i forordning (EF) nr. 659/1999 ikke være i overensstemmelse med principperne for korrekt forvaltning. Tyskland indvender derfor, at Kommissionen ikke længere er beføjet til at fastslå, at støtten er uforenelig med fællesmarkedet.

(80) Ulovlig støtte er dog ikke omfattet af de korte undersøgelsesfrister, der er nævnt i artikel 4 i forordning (EF) nr. 659/1999. Principperne for korrekt forvaltning gælder dog fortsat. Kommissionen understreger dog, at den i sin beslutning rettet til Tyskland, K(2002) 441 endelig af 13. februar 2002, forbeholdt sig ret til at indlede en undersøgelse af støtten.

(81) Fra det tidspunkt, Tyskland anfører (29. august 2001), til den officielle undersøgelsesprocedure blev indledt (20. oktober 2005), sendte Kommissionen mindst tre anmodninger om oplysninger til Tyskland og afholdt et møde med repræsentanter for Tyskland. Det var også først i den periode, at Kommissionen fik kendskab til de to forlængelser af afgiftsgodtgørelsen med hver to år. I samme periode sendte Tyskland ikke mindre end fem meddelelser med yderligere oplysninger til Kommissionen. Alene det forhold, at Tyskland sendte Kommissionen fem meddelelser i den nævnte periode, vidner om, at oplysningerne heller ikke ifølge Tysklands opfattelse var fuldstændige nok til, at Kommissionen kunne træffe en beslutning i det foreliggende tilfælde. Henvisningen til RSV-dommen ændrer heller ikke ved det forhold. Den sag, der ligger til grund for dommen, ser anderledes ud. Der havde Kommissionen ikke blot allerede indgående kendskab til støtten, hvilket ikke er tilfældet her, men den havde også allerede truffet en beslutning om basisforanstaltningen. Heller ikke selv om der tages hensyn til Domstolens retspraksis på området, kan der altså være tale om passivitet fra Kommissionens side. Artikel 10, stk. 1, i forordning (EF) nr. 659/1999 er ikke blevet overtrådt.

(82) Hvad angår den anmeldte del af støtten (ex N 189/05), har hverken Tyskland eller nogen af de interesserede parter specifikt påberåbt sig overtrædelser af undersøgelsesfristerne i artikel 4, stk. 5, i forordning (EF) nr. 659/1999. Desuden har Tyskland ikke anvendt proceduren i artikel 5, stk. 3, i nævnte forordning.

(83) Derfor holder de argumenter, Tyskland har fremført med hensyn til den konkrete anvendelse af forordning (EF) nr. 659/1999, ikke.

(84) Kommissionen gør opmærksom på, at ulovlig støtte, der er ydet som led i den foreliggende forordning, og som må betragtes som uforenelig med fællesmarkedet, skal kræves tilbagebetalt, jf. artikel 14, stk. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel 93 ([18]) (nu artikel 88).

(85) Ifølge artikel 14, stk. 1, »kræver Kommissionen ikke tilbagebetaling af støtten, hvis det vil være i modstrid med et generelt princip i fællesskabslovgivningen«. Kommissionen er forpligtet til på eget initiativ at tage hensyn til usædvanlige omstændigheder, der retfærdiggør dette ([19]).

(86) Det skal undersøges, om et generelt princip i EF-retten, fx princippet om berettiget forventning eller retssikkerhedsprincippet, kan anvendes for at udelukke, at støtte, der er ulovlig og uforenelig med fællesmarkedet, kræves tilbage fra modtagerne.

(87) Princippet om berettiget forventning er et generelt princip, der er forankret i EF-retten. Før sådanne berettigede forventninger kan opstå, skal Kommissionen have bekræftet en bestemt foranstaltnings lovlighed. Derfor skal der have foreligget en handling eller adfærd fra EF-administrationens side, som kan give anledning til en berettiget forventning ([20]).

([18]) EFT L 83 af 27.3.1999, s. 1.

([19]) Sag 223/85, Rijn-Schelde-Verolme (RSV) Maschinefabriken en Scheepswerven NV mod Kommissionen, Sml. 1987, s. 4617.

([20]) Sag C-265/85, Van den Bergh en Jurgens mod Kommissionen, Sml. 1987, s. 1155, præmis 44, sag C-152-88, Sofrimport mod Kommissionen, Sml. 1990 I, s. 2477, præmis 26, sag T-290/97, Mehibas Dordtselaan mod Kommissionen, Sml. 2000 II, s. 15, præmis 59, og sag T-223/00, Kyowa Hakko Kogyo mod Kommissionen, Sml 2003 II, s. 2553, præmis 51.

(88) Ifølge fast retspraksis krænkes retssikkerhedsprincippet, når usikre og uklare omstændigheder skaber en ikke entydig retlig situation, som Kommissionen skulle have afklaret, før den traf foranstaltning til at kræve tilbagebetaling ([21]).

(89) Tyskland har ikke specifikt forklaret, hvorfor kravet om tilbagebetaling ikke skulle være foreneligt med en korrekt forvaltning. Støtte, der er ulovlig, og som må betragtes som uforenelig, skal i henhold til artikel 14 i forordning (EF) nr. 659/1999 principielt kræves tilbagebetalt.

(90) Den eneste undtagelse er tilfælde, hvor kravet om tilbagebetaling ville stride mod et generelt princip i EF-retten. Dette ser ikke ud til at være tilfældet. Især kunne Tyskland hverken påberåbe sig, at dets forventning var berettiget eller skulle beskyttes. Forventningen var ikke berettiget, fordi støtten ikke var blevet anmeldt. Tyskland kunne derfor ikke nære lid til, at støtten kunne bestå. Dette gælder så meget mere, som Kommissionen ydermere ved brev af 13. februar 2002 gjorde Tyskland opmærksom på en eventuel kontrol af støtten. En forudseende og påpasselig erhvervsdrivende kunne og skulle ifølge Domstolens faste retspraksis have spurgt Tyskland om, hvorvidt støtten var blevet anmeldt, og ville dermed have fået kendskab til risikoen for et eventuelt krav om tilbagebetaling ([22]). Har den erhvervsdrivende bevidst eller uagtsomt undladt at gøre dette, er vedkommendes forventning ikke berettiget til beskyttelse.

(91) Hvad angår Tysklands indvending om, at mundtlige udtalelser fra Kommissionens tjenestemænd havde givet det indtryk, at støtten var forenelig med fællesmarkedet, gør Kommissionen opmærksom på, at det kun er den, der under kollegiets ansvar har beføjelse til at træffe sådanne beslutninger. I øvrigt findes der ikke noget kommissionsdokument, hvoraf det kan sluttes, at den foreliggende støtte er forenelig med fællesmarkedet.

(92) Hvad angår indvendingen om, at et eventuelt krav om tilbagebetaling ville udsætte et større antal virksomheder for insolvens, gør Kommissionen opmærksom på, at det er nødvendigt, at en del af støtten kræves tilbagebetalt for at genetablere situationen før støtten, dvs. uden konkurrenceforvridning. Hvis det betyder, at enkelte virksomheder ikke kan overleve, skyldes det kun konkurrence på markedsvilkår.

([21]) Sag T-308/00, Salzgitter AG mod Kommissionen, endnu ikke offentliggjort i Sml., præmis 180.

([22]) Deufil GmbH & Co. KG mod Kommissionen, Sml. 1987, s. 901.

(93) Det fremgår af overvejelserne i denne beslutning, at der ikke kan ses bort fra at kræve den pågældende støtte tilbagebetalt af retssikkerhedshensyn.

(94) Derfor skal de ydede afgiftsgodtgørelser i princippet kræves tilbagebetalt i det omfang, de er uforenelige med fællesmarkedet.

(95) Beslutningen vedrører den foreliggende afgiftsgodtgørelse og skal ligesom inddrivelsen af støtten i henhold til artikel 14 i forordning (EF) nr. 659/1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel 93 gennemføres straks.

(96) Ifølge artikel 14, stk. 1, i forordning (EF) nr. 659/1999 fastsætter Kommissionen i negative beslutninger om ulovlig støtte, at den pågældende medlemsstat skal træffe alle nødvendige foranstaltninger til at kræve støtten tilbagebetalt fra støttemodtageren. Tyskland skal derfor træffe alle nødvendige foranstaltninger til at kræve den uforenelige støtte tilbagebetalt fra modtagerne. Tyskland skal opfordre modtagerne til at tilbagebetale støtten senest to måneder efter meddelelsen af denne beslutning. Støtten skal tilbagebetales med renter, der beregnes i henhold til Kommissionens forordning (EF) nr. 794/2004 af 21. april 2004 om gennemførelse af Rådets forordning (EF) nr. 659/1999.

(97) Dog er al støtte, der er ydet i henhold til denne støtteordning, og som på det tidspunkt, den blev ydet, opfyldte betingelserne i de kommissionsforordninger, der var vedtaget i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 994/98, eller i andre godkendte støtteordninger, forenelig med fællesmarkedet i forhold til den tilladte intensitet.

(98) I øvrigt har Kommissionens erfaring vist, at meget små støttebeløb på visse betingelser ikke er omfattet af EF-traktatens artikel 87, stk. 1.

(99) Ifølge Kommissionens forordning (EF) nr. 1860/2004 ([23]) påvirker en støtte, der ikke overstiger 3 000 EUR pr. modtager i en treårig periode (dette beløb indbefatter »*de minimis*«-støtte til en virksomhed) ikke samhandelen mellem medlemsstaterne og fordrejer ikke eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene og falder derfor ikke ind under EF-traktatens artikel 87, stk. 1.

(100) Ifølge artikel 5 i forordning (EF) nr. 1860/2004 gælder det samme for støtte, som er bevilget før forordningens ikrafttrædelse, hvis støtten opfylder alle betingelserne i artikel 1 og 3.

(101) Den 1. januar 2008 blev forordning (EF) nr. 1860/2004 afløst af Kommissionens forordning (EF) nr. 1535/2007 af 20. december 2007 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på de minimis-støtte til produktion af landbrugsprodukter ([24]), der forhøjer de minimis-støtten pr. modtager til 7 500 EUR over en periode på tre regnskabsår uanset støttens form og indhold inden for et loft pr. medlemsstat svarende til 0,6 % af den årlige produktion.

(102) Ifølge samme forordnings artikel 6, stk. 1, »finder forordningen anvendelse på støtte, som før den 1. januar 2008 er ydet til virksomheder i landbrugsproduktionssektoren, hvis støtten opfylder alle betingelser i artikel 1 til 4, med undtagelse af kravet om den udtrykkelige henvisning til denne forordning, jf. artikel 4, stk. 1, første afsnit«.

(103) Ifølge samme forordnings artikel 6, stk. 2, »anses de minimis-støtte, der er ydet mellem den 1. januar 2005 og seks måneder efter nærværende forordnings ikrafttræden, og som opfylder betingelserne i forordning (EF) nr. 1860/2004 for landbrugsproduktionssektoren, indtil nærværende forordning træder i kraft, ikke for at opfylde alle kriterier i traktatens artikel 87, stk. 1, og er derfor fritaget for anmeldelsespligten i traktatens artikel 88, stk. 3«.

([23]) EUT L 325 af 28.10.2004, s. 4.
([24]) EUT L 337 af 21.12.2007, s. 35.

(104) På den baggrund betragter Kommissionen ikke en afgiftslempelse på højst 3 000 EUR som statsstøtte, hvis bestemmelserne i forordning (EF) nr. 1860/2004 var opfyldt på bevillingstidspunktet, og ikke en afgiftslempelse på højst 7 500 EUR som statsstøtte, hvis bestemmelserne i forordning (EF) nr. 1535/2007 var opfyldt på bevillingstidspunktet.

VI. **KONKLUSIONER**

(105) Den statsstøtte, som Tyskland ulovligt, i strid med EF-traktatens artikel 88, stk. 3, har indført til landbrugs- og skovbrugsvirksomheder til opvarmning af væksthuse eller lukkede dyrkningsrum til planteproduktion i henhold til lov om ændring af mineralolieafgiftsloven og lov om fortsættelse af miljøafgiftsreformen, eller har i sinde at yde i henhold til direktivgennemførelsesloven, er uforenelig med fællesmarkedet, jf. betragtning 75-77 i denne beslutning, og skal, hvis den er ydet, kræves tilbagebetalt for den pågældende periode.

(106) Derudover er den statsstøtte, som Tyskland i henhold til lov om ændring af mineralolieafgiftsloven og lov om fortsættelse af miljøafgiftsreformen har ydet til landbrugs- og skovbrugsvirksomheder til opvarmning af væksthuse eller lukkede dyrkningsrum til planteproduktion eller agter at yde i henhold til direktivgennemførelsesloven, forenelig med fællesmarkedet —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Den statsstøtteordning, som Tyskland har anvendt eller planlægger at anvende over for landbrugs- og skovbrugsvirksomheder til opvarmning af væksthuse eller lukkede dyrkningsrum til planteproduktion i henhold til lov om ændring af mineralolieafgiftsloven og lov om fortsættelse af miljøafgiftsreformen og direktivgennemførelsesloven, er, hvad angår den del af afgiftslempelsen, der overstiger det oprindelige afgiftsniveau på 40,90 EUR/1 000 l for brændselsolie, på 1,87 EUR/MWh for naturgas og på 25,56 EUR/1 000 kg for LPG, uforenelig med fællesmarkedet.

Artikel 2

Derudover er den statsstøtte, som Tyskland i henhold til lov om ændring af mineralolieafgiftsloven, lov om fortsættelse af miljøafgiftsreformen og direktivgennemførelsesloven har anvendt eller planlægger at anvende over for landbrugs- og skovbrugsvirksomheder til opvarmning af væksthuse eller lukkede dyrkningsrum til planteproduktion, forenelig med fællesmarkedet.

Artikel 3

Tyskland opfordres til at ophæve den støtteordning, der er nævnt i artikel 1.

Artikel 4

1. Tyskland træffer alle nødvendige foranstaltninger til at kræve den støtte, der er nævnt i artikel 1, tilbagebetalt fra modtagerne.

2. Den støtte, der skal tilbagebetales, pålægges renter fra det tidspunkt, den blev stillet til rådighed for modtagerne, indtil den er blevet tilbagebetalt.

Renterne beregnes på grundlag af kapitel V i forordning (EF) nr. 794/2004.

3. Tyskland indstiller fra tidspunktet for meddelelsen af denne beslutning alle udestående betalinger af den støtte, der er nævnt i artikel 1.

4. Inddrivelsen skal ske uophørligt og i overensstemmelse med national lovgivning, hvis denne giver mulighed for at efterkomme beslutningen hurtigt og effektivt.

5. Tyskland gennemfører denne beslutning inden for fire måneder fra meddelelsestidspunktet.

Artikel 5

1. Tyskland holder Kommissionen underrettet om forløbet af de nationale procedurer til gennemførelse af denne beslutning, indtil de er afsluttet.

2. Senest to måneder efter meddelelsen af denne beslutning sender Tyskland følgende oplysninger til Kommissionen:

a) listen over de støttemodtagere, der har modtaget støtte i henhold til den støtteordning, der er nævnt i artikel 1, og den samlede støtte, som hver enkelt af dem har modtaget i henhold til ordningen

b) det samlede beløb (hovedstol og renter), som hver enkelt støttemodtager skal tilbagebetale

c) en udførlig beskrivelse af de foranstaltninger, der allerede er truffet eller er planlagt for at efterkomme beslutningen

d) dokumentation for, at støttemodtagerne har fået påbud om at tilbagebetale støtten.

3. Senest to måneder efter meddelelsen af denne beslutning forelægger Tyskland på begæring af Kommissionen en redegørelse for, hvilke foranstaltninger der er planlagt eller allerede vedtaget for at efterkomme denne beslutning. Denne redegørelse skal også indeholde nærmere oplysninger om den støtte og de renter, som modtagerne allerede har tilbagebetalt.

Artikel 6

Denne beslutning er rettet til Forbundsrepublikken Tyskland.

Udfærdiget i Bruxelles, den 11. marts 2008.

På Kommissionens vegne

Mariann FISCHER BOEL

Medlem af Kommissionen

BILAG I

BESKATNING AF ENERGIPRODUKTER

Brændselsolie

År	Normalafgiftssats	Lempelse i.h.t. § 25, stk. 3a, første punktum, nr. 1.2, sammenholdt med stk. 4 i mineralolieafgiftsloven *fra 1. august 2006*: § 54, stk. 2, nr. 1, sammenholdt med stk. 3 i energiafgiftsloven	Lempelse i.h.t. § 25, stk. 3a, første punktum, nr. 1.4, i mineralolieafgiftsloven *fra 1. august 2006*: § 58, stk. 2, nr. 1, i energiafgiftsloven C 39/2005	Nettoafgift	EU-minimums-afgiftssats
	EUR/1 000 l				
indtil 31.3.1999	40,90 (1)				
fra 1.4.1999	61,35 (2)				
2000	61,35 (2)				
2001	61,35 (2)	16,36	40,90	4,09 (3)	18,00 (5)
2002	61,35	16,36	40,90	4,09 (3)	18,00 (5)
2003	61,35	8,18	40,90	12,27 (4)	18,00 (5)
2004	61,35	8,18	40,90	12,27 (4)	21,00 (6)
2005	61,35	8,18	40,90	12,27 (4)	21,00 (6)
2006	61,35	8,18	40,90	12,27 (4)	21,00 (6)

(1) Indtil 31.3.1999 var normalafgiftssatsen for brændselsolie 80,00 DM/1 000 l. Den angives for sammenlignelighedens skyld i euro (1 EUR = 1,95583 DM).
(2) Fra 1.4.1999 var normalafgiftssatsen for brændselsolie 120,00 DM/1 000 l. Den angives for sammenlignelighedens skyld i euro (1 EUR = 1,95583 DM).
(3) For overskuelighedens skyld er nettoafgiften anført uden hensyn til grundbeløbet (det faste fradrag) på 409 EUR, jf. § 25, stk. 4, i mineralolieafgiftsloven. Den individuelle nettoafgift er afhængig af forbruget.
(4) For overskuelighedens skyld er nettoafgiften anført uden hensyn til grundbeløbet (det faste fradrag) på 205 EUR, jf. § 25, stk. 4, i mineralolieafgiftsloven (fra 1.8.2006: § 54, stk. 3, i energiafgiftsloven). Den individuelle nettoafgift er afhængig af forbruget.
(5) Minimumsafgiftssatsen ifølge artikel 5, stk. 3, i Rådets direktiv 92/82/EØF af 19. oktober 1992 om indbyrdes tilnærmelse af punktafgiftssatserne for mineralolier.
(6) Minimumsafgiftssatsen ifølge artikel 4, stk. 1, sammenholdt med tabel C i bilag I til Rådets direktiv 2003/96/EF af 27. oktober 2003 om omstrukturering af EF-bestemmelserne for beskatning af energiprodukter og elektricitet.

Naturgas

År	Normalafgiftssats	Lempelse i.h.t. § 25, stk. 3a, første punktum, nr. 3.2, sammenholdt med stk. 4 i mineralolieafgiftsloven *fra 1. august 2006*: s. § 54, stk. 2, nr. 2, sammenholdt med stk. 3 i energiafgiftsloven	Lempelse i.h.t. § 25, stk. 3a, første punktum, nr. 3.4, i mineralolieafgiftsloven *fra 1. august 2006*: § 58, stk. 2, nr. 2, i energiafgiftsloven C 39/2005	Nettoafgift	EU-minimumsafgiftssats
	EUR/MWh				
indtil 31.3.1999	1,87 (1)				
fra 1.4.1999	3,476 (2)				
2000	3,476 (2)				
2001	3,476 (2)	1,308	1,84 (3)	0,328 (4)	ikke harmoniseret
2002	3,476	1,308	1,84 (3)	0,328 (4)	ikke harmoniseret
2003	5,50	1,464	3,00	1,036 (5)	ikke harmoniseret
2004	5,50	1,464	3,00	1,036 (5)	0,54 (6) (7)
2005	5,50	1,464	3,00	1,036 (5)	0,54 (6) (7)
2006	5,50	1,464	3,00	1,036 (5)	0,54 (6) (7)

(1) Indtil 31.3.1999 var normalafgiftssatsen for naturgas på 3,60 DM/MWh. Den angives for sammenlignelighedens skyld i euro (1 EUR = 1,95583 DM).
(2) Fra 1.4.1999 til 31.12.2001 var normalafgiftssatsen for naturgas på 6,80 DM/MWh. Den angives for sammenlignelighedens skyld i euro (1 EUR = 1,95583 DM).
(3) Afgiftslempelse ifølge § 25, stk. 3a, nr. 3.4, i mineralolieafgiftsloven af 1.8.2002 (BGBl I, s. 2778).
(4) For overskuelighedens skyld er nettoafgiften anført uden hensyn til grundbeløbet (det faste fradrag) på 409 EUR, jf. § 25, stk. 4, i mineralolieafgiftsloven. Den individuelle nettoafgift er afhængig af forbruget.
(5) For overskuelighedens skyld er nettoafgiften anført uden hensyn til grundbeløbet (det faste fradrag) på 205 EUR, jf. § 25, stk. 4, i mineralolieafgiftsloven. Den individuelle nettoafgift er afhængig af forbruget.
(6) Minimumsafgiftssatsen ifølge artikel 4, stk. 1, sammenholdt med tabel C i bilag I til Rådets direktiv 2003/96/EF af 27. oktober 2003 om omstrukturering af EF-bestemmelserne for beskatning af energiprodukter og elektricitet.
(7) Omregnet til MWh (tabel C: 0,15/0,30 EUR/Gigajoule på grundlag af den kalorimetriske brændværdi).

LPG

År	Normalafgiftssats	Lempelse i.h.t. § 25, stk. 3a, første punktum, nr. 4.2, sammenholdt med stk. 4 i mineralolieafgiftsloven *fra 1. august 2006*: § 54, stk. 2, nr. 3, sammenholdt med stk. 3 i energiafgiftsloven	Lempelse i.h.t. § 25, stk. 3a, første punktum, nr. 4.4, i mineralolieafgiftsloven *fra 1. august 2006*: § 58, stk. 2, nr. 3, i energiafgiftsloven C 39/2005	Nettoafgift	EU-minimums-afgiftssats
	EUR/1 000 kg				
indtil 31.3.1999	25,56 (1)				
fra 1.4.1999	38,34 (2)				
2000	38,34 (2)				
2001	38,34 (2)	10,22	25,56	2,56 (3)	0,00 (5)
2002	38,34	10,22	25,56	2,56 (3)	0,00 (5)
2003	60,60	14,02	38,90	7,68 (4)	0,00 (5)
2004	60,60	14,02	38,90	7,68 (4)	0,00 (6)
2005	60,60	14,02	38,90	7,68 (4)	0,00 (6)
2006	60,60	14,02	38,90	7,68 (4)	0,00 (6)

(1) Indtil 31.3.1999 var normalafgiftssatsen for LPG på 50,00 DM/1 000 kg. Den angives for sammenlignelighedens skyld i euro (1 EUR = 1,95583 DM).
(2) Fra 1.4.1999 til 31.12.2001 var normalafgiftssatsen for LPG på 75,00 DM/1 000 kg. Den angives for sammenlignelighedens skyld i euro (1 EUR = 1,95583 DM).
(3) For overskuelighedens skyld er nettoafgiften anført uden hensyn til grundbeløbet (det faste fradrag) på 409 EUR, jf. § 25, stk. 4, i mineralolieafgiftsloven. Den individuelle nettoafgift er afhængig af forbruget.
(4) For overskuelighedens skyld er nettoafgiften anført uden hensyn til grundbeløbet (det faste fradrag) på 205 EUR, jf. § 25, stk. 4, i mineralolieafgiftsloven. Den individuelle nettoafgift er afhængig af forbruget.
(5) Minimumsafgiftssatsen ifølge artikel 6, stk. 3, i Rådets direktiv 92/82/EØF af 19. oktober 1992 om indbyrdes tilnærmelse af punktafgiftssatserne for mineralolier.
(6) Minimumsafgiftssatsen ifølge artikel 4, stk. 1, sammenholdt med tabel C i bilag I til Rådets direktiv 2003/96/EF af 27. oktober 2003 om omstrukturering af EF-bestemmelserne for beskatning af energiprodukter og elektricitet.

BILAG II

Oplysninger om støtte, der er udbetalt, som skal kræves tilbagebetalt, og som er inddrevet

Støttemodtager	Samlet støtte udbetalt i henhold til ordningen (°)	Samlet beløb, der skal kræves tilbagebetalt (°) (hovedstol)	Samlet beløb, der allerede er inddrevet (°)	
			Hovedstol	Renter

(°) National valuta i mio.